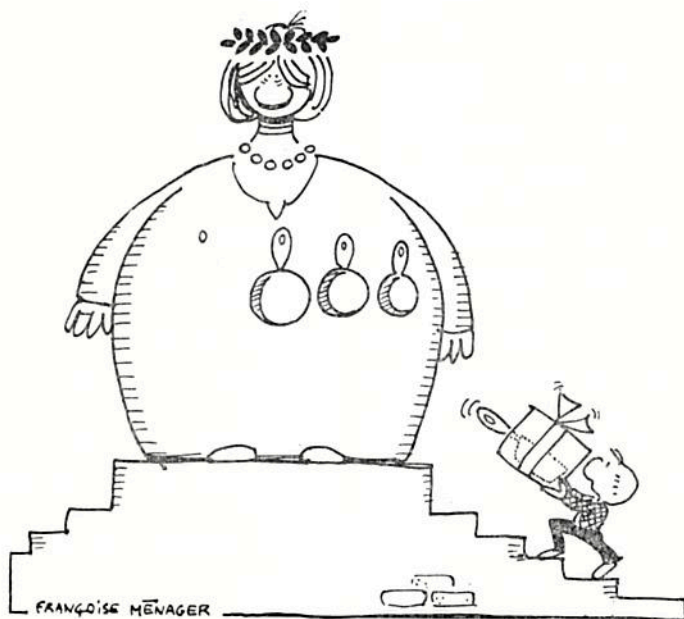

Δραστηριότητες του Συνδέσμου

Η ΗΜΕΡΑ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ

Μαμά, χρόνια πολλά... Σήμερα είναι η γιορτή της μητέρας.

Είναι δυό χρόνια τώρα που ο Σύνδεσμός μας έχει καθιερώσει να γιορτάζει την 'Ημέρα της Μητέρας' ως 'Ημέρα των Γονέων', γιατί πιστεύει ότι η πληρέστερη δικαιοσύνη για τη μητέρα είναι η ρεαλιστική τοποθέτησή της μέσα στην οικογένεια και την κοινωνία, πέρα από κάθε μυθοποίηση και «φιλολογία». Αυτό το σκοπό είχε η «Συζήτηση Στρογγύλης Τραπέζης», που οργάνωσε ο Σύνδεσμος στην αίθουσα ύπαλλήλων της Τράπεζας της Ελλάδος, με θέμα: «Ο κοινός ρόλος των γονέων στην αγωγή των παιδιών».

Η δικηγόρος κ. Έλλια Κολοκυθά - Σακελλαροπούλου, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου μας, έκανε χρέη Συντονίστριας και άρχισε τη συζήτηση λέγοντας:

«Θελήσαμε να καθιερώσουμε την 'Ημέρα των γονέων' στη θέση της 'Ημέρας της Μητέρας', στη θέση της 'Ημέρας του Πατέρα', όχι γιατί πέρα από τον κοινό ρόλο δεν υπάρχει ένας ρόλος για τον καθένα, αλλά γιατί θέλουμε να γίνει νοητό ότι οι εθύνες πρέπει να μοιράζονται, ή καθημερινότητα, το βάρος της αγωγής του παιδιού, πρέπει να μοιράζονται. Κανείς δεν είναι αποκλειστικά αρμόδιος για τη

χορήγηση στοργής, και με καμιά ανθρώπινη λογική ή στοργή μπορεί να ταυτιστεί με όλο το βάρος αυτού που λέγεται από τον 'Αστικό Κώδικα' «διεύθυνση του συζυγικού οίκου». Προτείναμε να καταργηθεί η ημέρα της μητέρας, επειδή ακριβώς σεβόμαστε τη μητέρα που είναι ή ίδια ή ζωή. Όχι όμως βασίλισσα του οίκου, έγκλειστη, περιθωριακή, μυθοποιημένη, αλλά συνυπεύθυνη με τον πατέρα σε μια οικογένεια ισότιμη και ανοικτή στον κόσμο.

«Στην ατέλειωτη βιβλιογραφία για τη σοβαρότητα του μητρικού ρόλου είναι παράξενο αλλά δεν υπάρχουν αντίστοιχες μελέτες για το πώς θα βοηθηθεί η γυναίκα για να κρατήσει τον πολλαπλό ρόλο της χωρίς να εξουθενωθεί. Φτάνει στην εξουθένωση («η μητέρα»), ή μοναδική, ή αναντικατάστατη, «ό μανδύας όλων μας» όπως λέει ο ποιητής. Και ο πατέρας εξουθενώνεται, ναι, αλλά οι αρχηγοί εξουθενώνονται διαφορετικά, κι' έχουν άλλου είδους ικανοποιήσεις που τις επιλέξαν, δεν τους επιβλήθηκαν...».

Πρώτος ομιλητής ήταν ο κοινωνιολόγος κ. Δ. Τσαρούσης, καθηγητής της Παντείου, ο οποίος έδωσε μια σειρά από χρήσιμα στατιστικά στοιχεία, που παίζουν σημαντικό ρόλο στις αλλαγές που έχουν επέλθει στη σημερινή

δραστηριότητες του Συνδέσμου. . . δραστηριότητες του Συνδέσμου. . . δραστηριότητες του

οικογένεια. Συγκεκριμένα:

«... Οί σημερινοί Έλληνες είναι σέ μεγαλύτερο ποσοστό και γιά περισσότερο χρόνο οικογενειάρχες άπ' όσο 50 χρόνια πρίν. Αυτό οφείλεται στό ότι υπερδιπλασιάστηκε ή ζωή, μειώθηκαν τά ποσοστά χηρείας και αύξήθηκε ό χρόνος του έγγαμου βίου (άπό 17 άναμενόμενα χρόνια γάμου τό 1928, σέ 42 σήμερα).

«... Οί γυναίκες κάνουν λιγότερα παιδιά σέ πιό νέα ηλικία και στό μεγαλύτερο ποσοστό στό δύο πρώτα χρόνια του γάμου τους. Αυτό, σέ συνδυασμό μέ τό πρώτο, σημαίνει τουλάχιστον 20 χρόνια στή ζωή μιās γυναίκας, πού δέν θά έχει πιά τό ρόλο τής μητέρας, αλλά μόνο τής συζύγου...

«... Οί εξελίξεις πού επισημάνθηκαν έχουν σημασία και στή διαμόρφωση τών ψυχολογικών σχέσεων μεταξύ τών συζύγων και τών παιδιών τους. Ένώ παλαιότερα τό ζευγάρι σπάνια έβλεπε τά παιδιά του νά ώριμάζουν, νά κάνουν δική τους οικογένεια και νά αυτονομούνται, σήμερα αυτό είναι ό κανόνας. "Αν στό πλαίσια τών εξελίξεων αυτών ό γονεϊκός προστατευτικός και εξουσιαστικός ρόλος επεκταθεί πέρα άπό τά όρια τής ψυχολογικής και κοινωνικής ώρίμανσης τών παιδιών, ή σύγκρουση μεταξύ τών δύο γενιών είναι άναπόφευκτη. "Όταν λοιπόν λέγεται ότι οί γονεΐς πρέπει νά μεγαλώνουν μέ τά παιδιά τους, αυτό σημαίνει, έκτός τών άλλων, ότι οί γονεΐς πρέπει νά προετοιμάζονται έγκαιρα ψυχικά γιά τή στιγμή τής αυτονομίας τών παιδιών τους και παράλληλα γιά τή στιγμή τής απτονόμησης του ίδιου του γονεϊκού ζευγαριού».

Στή συνέχεια, μίλησε ό κ. Δ. Ι. Πάλλης, ψυχίατρος, διευθυντής Κοινων. Ψυχιατρικής στό Ίνστιτούτο Υγείας του Παιδιού. Ό κ. Πάλλης μίλησε γιά τή σημασία τών εμπειριών του ανθρώπου στό πρώτα χρόνια τής ζωής του και τό ρόλο τών γονιών σ' αυτό. Παρακάτω σās δίνουμε μερικές περικοπές άπό τήν όμιλία του:

«Πολλοί νομίζουν πώς ό Φρόντ ήταν ό πρώτος πού έστρεψε τήν προσοχή μας στήν επίδραση τών άρχικών εμπειριών στό χαρακτήρα του παιδιού. Στήν πραγματικότητα ή ιδέα ήταν παλαιότερη και ίσως ν' άρχίζει άπ' τόν Πλάτωνα πού είπε: «Αυτό πού έχει τή μεγαλύτερη σημασία γιά τίς νέες και τρυφερές ύπάρξεις είναι τό ότι σ' αυτή τήν ηλικία πού διαμορφώνονται, όποια εμπειρία διαλέγουμε νά τους δώσουμε αφήνει ένα παντοτινό σημάδι».

«... Αν δεχθούμε ότι οί πρώτες ή οί άρχικές εμπειρίες τής ζωής του παιδιού έχουν μιá δυσανάλογη επίδραση στή μετέπειτα ανάπτυξη του τό άναπόφευκτο συμπέρασμα είναι ότι ή μάθηση σ' αυτό τό στάδιο είναι ιδιαίτερα εύκολη και ότι αφήνει μόνιμα ίχνη.

Τό ότι αυτό δέ συμβαίνει είναι τό συμπέρασμα άπό ένα σημαντικό αριθμό μελετών. Έμπειρίες στό άρχικά στάδια τής ζωής έχουν φυσικά μιá επίδραση στήν ανάπτυξη του παιδιού αλλά άπό μόνες τους και όταν δέν επαναλαμβάνονται μέ τό πέρασμα του χρόνου, δέν αφήνουν

σημαντικά ίχνη στή μετέπειτα ζωή του άτομου.

«... Τό παιδί πού έχει δύσκολα τά πρώτα χρόνια του δέν είναι άναγκαστικά καταδικασμένο στήν ψυχολογική ή διανοητική άναπηρία. Κι' αν θέλαμε νά κάνουμε μιá πρόγνωση γιά τή μετέπειτα ανάπτυξη του παιδιού άπ' τήν εμπειρία του στό πρώτα χρόνια τής ζωής του τίς πιό πολλές φορές θά ήταν λανθασμένη. Πράγματι, τέτοιες προβλέψεις θά μπορούσε κανείς νά τις κάνει, και μέ μεγαλύτερη ακρίβεια, πρίν ακόμα γεννηθεί τό παιδί. Θά πρέπει επίσης νά τονισθεί ότι ή άναζήτηση τών αιτίων τής ψυχολογικής διαταραχής στό πρώτα χρόνια τής ζωής δίνει τήν ικανοποίηση μιās «έπιστημονικής έμβάθυνσης» και στρέφει τήν προσοχή μας μακριά άπ' τά τωρινά προβλήματα πού είτε ό ψυχίατρος ή ό κοινωνικός λειτουργός αισθάνονται αδύναμοι ή άνίκανοι νά τά εξελείψουν.

Στή συνέχεια ό κ. Πάλλης έθιξε τό θέμα του άποχωρισμού του παιδιού άπό τή μητέρα του και τίς ψυχολογικές επιπτώσεις του.

Ή επίδραση αυτή είναι πιό έντονη σέ παιδιά άπό 6 μηνών ως 4 χρονών. Χρειάζεται όμως νά γίνουν μερικές διευκρινίσεις:

1) Ή αντίδραση αυτή δέ φαίνεται σ' όλα τά παιδιά, και

2) Δέν αναφέρεται μόνο στόν άποχωρισμό μητέρας και παιδιού, αλλά ένδεχομένως και στόν άποχωρισμό του άπό τόν πατέρα ή τ' άδέρφια του.

«Ένας έντυπωσιακός αριθμός μελετών έχει δείξει ότι τά παιδιά τών μητέρων πού εργάζονται δέν έχουν μεγαλύτερο κίνδυνο νά γίνουν άντικοινωνικά όπως πίστευαν παλαιότερα. Σέ μερικές περιπτώσεις μάλιστα μπορεί νά έχουν και καλύτερη μοίρα άπ' τά παιδιά τών μη εργαζόμενων μητέρων.

«Συνοπτικά, οί συστηματικές έρευνες του Rutter και τών συνεργατών του καθώς και τών Άμερικανών φοιτητών έχουν δείξει ότι:

1) Όταν δοθε τόν άποχωρισμό μητέρας και παιδιού, στό σύνολο τών εμπειριών πού προσφέρονται στό παιδί, άπό μόνος του ό άποχωρισμός αυτός είναι ένας σχετικά μικρός παράγοντας γιά νά προκαλέσει προβλήματα στό παιδί άργότερα.

2) Αυτό πού φαίνεται νά παίζει τό σημαντικότερο ρόλο είναι ή ποιότητα τής σχέσης πατέρα και μητέρας. δηλ. είναι κυρίως τά παιδιά εκείνα μέ γονεΐς πού έχουν προβλήματα μεταξύ τους και πού ζούνε σέ σπιτικό μέ έντονη άτμόσφαιρα έχθρότητας, άβεβαιότητα γιά τό μέλλον και έλλειψη ενός συναισθηματικά ζεστού περιβάλλοντος, πού θά έχουν προβλήματα στήν έφηβία ή στήν ενήλικη ζωή τους.

ύ) Ό ρόλος τής ποιότητας τών συζυγικών σχέσεων φαίνεται επίσης κι' άπ' τή σύγκριση παιδιών πού ζούνε σέ «ύρμονικά χωρισμένα» σπιτικά μέ παιδιά

Συνδέσμου . . . δραστηριότητες του Συνδέσμου . . . δραστηριότητες του Συνδέσμου

που ζούν με δυο γονείς που έχουν όμως σοβαρά προβλήματα. Κι' εδῶ πάλι, οί έρευνες δείχνουν ότι σέ σύγκριση με τὰ πρῶτα, τὰ παιδιά που ζούν με τούς δυο γονείς τους σέ μιὰ ἀτμόσφαιρα συνεχoῦς διαμάχης και παραμέλησης έχουν μεγαλύτερο κίνδυνο νὰ εμπλακοῦν σέ ἀντικοινωνική συμπεριφορά στήν περίοδο τῆς ἐφηβίας ἢ ἀργότερα...».

Σχετικά με τὸ ρόλο τοῦ πατέρα, ὁ κ. Πάλλης εἶπε:

«... Τὰ νεώτερα ζευγάρια σήμερα τείνουν πρὸς μιὰ μεγαλύτερη ἰσορροπία ὅσον ἀφορᾷ τῇ συνεισφορά τῶν γονιῶν στήν ἀνάπτυξη τοῦ παιδιοῦ. Τὸ ὅτι ὁ ρόλος αὐτὸς δὲν εἶναι βιολογικὰ προκαθορισμένους φαίνεται καθαρὰ ἀπὸ μελέτες ἀνθρωπολόγων που βρῆκαν ὅτι σέ μερικὲς κοινωνίες δὲ γίνεται διάκριση μεταξύ πατέρα και μητέρας στήν ἀνατροφή τῶν παιδιῶν. Ὁ θάνατος τοῦ πατέρα εἶναι ἴσως τὸ πιὸ δραματικὸ γεγονός που μᾶς δίνει τὴν εὐκαιρία νὰ ἐξετάσουμε τίς τυχόν μόνιμες ἐπιπτώσεις του στοῦ παιδί. Ἐπίσης ἡ ἀπουσία τοῦ πατέρα μετὰ ἀπὸ χωρισμὸ ἢ διαζῦγιο. Τόσο ἡ μητρική, ἀλλὰ ἰδίως ἡ πατρική ἀποστέρηση συνοδεύονται συχνὰ ἀπὸ διαταραχὲς στὰ παιδιά. (Τὰ ἀγόρια εἶναι ἰδιαίτερα εὐάλωτα). Ὁ ρόλος τῶν γονιῶν εἶναι νὰ προσφέρουν ἓνα περιβάλλον μέσα στοῦ ὁποῖο τὸ παιδί θὰ αἰσθάνεται ἀγάπη και ἀσφάλεια και ἀπὸ τῇ βάση αὐτὴ νὰ διευκολύνουν τὸ παιδί στή διερεύνηση και τῇ γνωριμία του με τὸν κόσμο γύρω του. Δὲν πρέπει νὰ ξεχνᾶμε ὅτι ἀπὸ τῇ σχέση του με τούς γονεῖς και ἀπ' τῇ συμπεριφορά τῶν γονιῶν τὸ παιδί σχηματίζει τίς πρῶτες του ἐντυπώσεις γιὰ τὸν κόσμο. Γιατί δὲ ρωτᾷε μόνο τὸν ἑαυτό του «ποιὸς εἶμαι;», ρωτᾷε ἐπίσης: «τί συμβαίνει σ' ἀνθρώπους σάν και μένα σ' αὐτὸν τὸν κόσμο»;

Κι' ὅταν ἀρχίσει κάπως νὰ καταλαβαίνει μπορεῖ νὰ ἔχει ἤδη βγάλει τὸ συμπέρασμα:

π.χ. «ἐγὼ δὲν ἀξίζω τίποτε»

«χτύπα πρὶν σέ χτυπήσουν», ἢ

«θὰ τούς δείξω ἐγὼ μιὰ μέρα», κλπ.

Οἱ γονεῖς δὲν μποροῦν νὰ ἐπηρεάσουν τὰ ἔμφυτα χαρακτηριστικὰ τοῦ παιδιοῦ. Θὰ μποροῦσαν ἴσως νὰ ἔχουν κάποτε ἐπίδραση στήν ἐκδήλωση τῶν ἐνστίκτων του. Μὲ τὴν ἴδια τους τῇ συμπεριφορά πρὸς τὸ παιδί ὅμως, οἱ γονεῖς θὰ μποροῦσαν νὰ ἐπηρεάσουν τὰ συμπεράσματά τους.

Τελευταία ὀμιλήτρια ἢ δικηγόρος και μέλος τοῦ Συμβουλίου μας κ. Σάσα Μόσχου ἀναφέρθηκε στή νομική ἀποψη τοῦ θέματος και ἰδιαίτερα στήν ἀνάγκη ἀλλαγῆς τοῦ Οἰκογενειακοῦ Δικαίου. Παρακάτω παραθέτομε ἓνα μέρος τῆς ὀμιλίας τῆς:

«Ἐκτὸς ἀπὸ τῇ συνταγματικὴ ἐπιταγὴ τῆς ἰσότητος τῶν δύο φύλων, τὸν ἐκσυγχρονισμό τῆς οἰκογενειακῆς μας νομοθεσίας ἐπιβάλλει και ἡ διαρκὲς ἐξελισσόμενη κοινωνική πραγματικότητα, που ἔχει πιά ἀφήσει πολὺ πίσω τὸ κείμενο τοῦ Ἀστικοῦ μας Κώδικα.

«Ἡ σημερινὴ οἰκογένεια ἔχει ἀποβάλλει τὴν παλιὰ τῆς μορφή. Δυὸ ἦταν ἄλλοτε τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς δομῆς τῆς: 1. Ἡ ἱεραρχία, και 2. Ἡ διαφοροποίηση τῶν ρόλων μέσα σ' αὐτὴ τὴν ἱεραρχία.

1. Ἡ οἰκογένεια τὸν παλιὸ καιρὸ παρουσίαζε τὸ σχῆμα πυραμίδας, ὅπου τὸ κάθε μέλος τῆς ἔπαιξε τὸ δικὸ του ρόλο. Ὁ πατέρας διέταξε. Ἡ μητέρα ὑπάκουε στίς προσταγές του και διέταξε με τῇ σειρά τῆς τὰ παιδιά. Αὐτὰ ἐπίσης ὑπάκουαν και διέταζαν, τὰ μεγαλύτερα παιδιά τὰ μικρότερα. Ἡ μητέρα και τὰ παιδιά βρίσκονταν κάτω ἀπὸ τὴν κυριαρχία τοῦ πατέρα, που ὁ Λέοντας ὁ Σοφὸς ἀποκαλεῖ «Ζυγὸ». Χρησιμοποιεῖ ἐξᾶλλου τὸν ἴδιο ὄρο και γιὰ τούς δούλους. Ἡ σχέση αὐτὴ τῆς κυριαρχίας μέσα στήν οἰκογένεια ἔχει σήμερα ἀντικατασταθεῖ ἀπὸ τῇ συνύπαρξη ἰσάξιων συμφερόντων.

2. Ὡς πρὸς τῇ διαφοροποίηση τῶν ρόλων, κι αὐτὴ πιά ἔχει ξεπεραστεῖ. Ἄλλοτε ἔργο ἀποκλειστικὸ τῆς γυναίκας στίς οἰκονομικὰ μεσαῖες τάξεις ἦταν τὸ νοικοκυριὸ και τὸ ντάντεμα τῶν παιδιῶν, ἢ διεύθυνση τοῦ συζυγικοῦ οἴκου, ὅπως ὀνομάζεται στοῦ δίκαιο τὸ καθῆκον αὐτὸ τῆς γυναίκας. Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά τὸ μοναδικὸ ἔργο τοῦ συζύγου ἦταν ἡ οἰκονομικὴ συντήρηση τῆς οἰκογένειας, δηλαδή τὰ βάρη τοῦ γάμου. Στῇ σημερινῇ ἑλληνικῇ πραγματικότητι οἱ ὑπηρεσίες που προσφέρουν οἱ δύο σύζυγοι τείνουν νὰ γίνουν τοῦ ἴδιου εἶδους. Καὶ οἱ δύο ἐργάζονται ἐπαγγελματικὰ και μοιράζονται τὰ βάρη τοῦ γάμου, ὅπως και οἱ δύο διευθύνουν τὸ νοικοκυριὸ τους και μεγαλώνουν τὰ παιδιά τους. Οἱ προσωπικὲς τους σχέσεις εἶναι σχέσεις ἀμοιβαιότητος και ὄχι ἱεραρχίας. Ἡ σημερινὴ οἰκογένεια δὲν εἶναι πιά ἀτομιστικὴ ἀλλὰ συνεργατικὴ, «οἰκογένεια κοινοῦ βίου» τῶν μελῶν τῆς, δηλαδή τῶν συζύγων και τῶν παιδιῶν, χωρὶς ὅμως ὁ κοινὸς αὐτὸς βίος, δηλαδή ἡ συνταύτιση, νὰ συνθλίβει κάθε ἴχνος ἀτομικῆς ζωῆς. Τὸ Σχέδιο τοῦ νέου οἰκογενειακοῦ μας νόμου που ἔχει ἐκπονήσει ἡ ἐπιτροπὴ Γαζῆ ὀρίζει ὅτι ἡ ἀπὸ μέρος τῶν συζύγων ρύθμιση τοῦ κοινοῦ βίου τους δὲν πρέπει νὰ παρεμποδίζει τὴν ἐπαγγελματικὴ και λοιπὴ δραστηριότητα τοῦ καθενὸς και νὰ παραβιάζει τὴν προσωπικότητά του.

«Ὅπως ὅλα τὰ καθήκοντά τους ἀπέναντι στήν οἰκογένεια τὰ ἐκτελοῦν οἱ σύζυγοι ἀπὸ κοινοῦ, ἔτσι ἀπὸ κοινοῦ πρέπει νὰ ἐπωμίζονται και τῇ φροντίδα τῶν παιδιῶν τους. Τὸ νέο Δίκαιο θεσπίζει τῇ γονικῇ μέριμνα που ἱκανοποιεῖ τὸ αἶτημα τῆς σύγχρονης ἐπιστήμης, παιδαγωγικῆς και ψυχολογίας, τὰ παιδιά νὰ μὴ μεγαλώνουν κάτω ἀπὸ τὴν προστασία τοῦ ἑνὸς μόνο γονέα, ἀλλὰ και τῶν δύο ἀπὸ κοινοῦ.

«Ἡ γονικὴ μέριμνα εἶναι τὸ καθῆκον και τὸ δικαίωμα τοῦ πατέρα και τῆς μητέρας νὰ ἔχουν τὴν ἐπιμέλεια τοῦ προσώπου τοῦ παιδιοῦ, νὰ διαχειρίζονται τὴν περιουσία του και νὰ τὸ ἀντιπροσωπεύουν στίς δικαιοπραξίες

δραστηριότητες του Συνδέσμου .... δραστηριότητες του Συνδέσμου .... δραστηριότητες του

που δέν μπορεί νά καταρτίσει μόνο του, καί στίς διάφορες δημόσιες ἀρχές. Ἡ ἐπιμέλεια τοῦ προσώπου τοῦ παιδιοῦ περιλαμβάνει εἰδικότερα τήν ἀνατροφή του, τήν ἐκπαίδευση καί ἐπίβλεψή του, τόν προσδιορισμό τῆς διαμονῆς του καί στήν ἀνάγκη τῆ λήψη τῶν ἀναγκαίων σωφρονιστικῶν μέτρων. Ἀρμοδιότητες πού ἀνήκουν στόν πατέρα, ὁ ὁποῖος μόνος εἶχε τὸ καθήκον νά διατρέφει τὸ παιδί του, νά φροντίζει γιά τὴ σωματική καί πνευματική του ἀνάπτυξη, τὴ θρησκευτική του διαπαιδαγώγηση, νά ἐπιβλέπει τίς συναναστροφές τους, τὰ ἀναγνώσματά του καί τὴν ἀλληλογραφία του, ἢ ὅποια ὅμως γιά τὴ μητέρα ἦταν καί εἶναι, φυσικά, ἀφοῦ ἀκόμα δέν ἔχει ἀλλάξει ὁ Ἀστικός μας Κώδικας, ἀπόρρητη.

«Ὡς πρὸς τὴ διαχείριση τῆς περιουσίας τοῦ παιδιοῦ γίνεται, κατὰ τὸ Σχέδιο, κι' αὐτὴ ἀπὸ κοινοῦ ἀπὸ τοὺς δύο γονεῖς. Ὑπὸ τὸ κράτος τῆς πατρικῆς ἐξουσίας γίνεται μόνον ἀπὸ τὸν πατέρα, ὁ ὁποῖος ἔχει καί τὴν ἐπικαρπία τῆς περιουσίας πού διαχειρίζεται, ἐνῶ ἡ μητέρα, ὅταν δέν ὑπάρχει ὁ πατέρας, καί διαχειρίζεται αὐτὴ τὴν περιουσία τοῦ παιδιοῦ ὡς ἐπίτροπος, δηλαδή μὲ τίς χειροπέδες τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου, δέν ἔχει δικαίωμα ἐπικαρπίας πάνω στήν περιουσία τοῦ παιδιοῦ.

«Τέλος στή γονική μέριμνα περιέχεται καί ἡ ἀντιπροσώπευση τοῦ παιδιοῦ. Νόμιμοι ἀντιπρόσωποί του δηλαδή εἶναι κι οἱ δύο γονεῖς ἀπὸ κοινοῦ. Τὸ Σχέδιο ὅμως δίνει παράλληλα καί στόν κάθε γονέα τὴν ἐξουσία ν' ἀντιπροσωπεύει μόνος του, ἐφόσον πρόκειται γιά πράξεις συνηθισμένες τῆς τρέχουσας διαχείρισης ἢ ἐπείγουσες, τὸ παιδί. Γιά πράξεις ὅμως σοβαρῆς ἀπαιτεῖται ἡ σύμπραξη καί τῶν δύο γονέων.

«Ὁ θεσμός τοῦ Συγγενικοῦ Συμβουλίου, κατὰ τὸ Σχέδιο, ἀργεῖ ὅταν ὑπάρχει ἕνας γονέας, πού εἶναι σὴ θέση ν' ἀσκήσει τὴ γονική μέριμνα. Τὸ συγγενικὸ συμβούλιο παραμένει σὲ χρῆση μόνον γιά ἄτομα πού τελοῦν ὑπὸ ἐπίτροπο, δηλαδή πρόσωπο πὸ ξένο καί ὄχι γονέα, ὥστε δικαιολογημένα ὁ νόμος νά ἔχει κάποια δυσπιστία πρὸς αὐτό.

«Τὸ Σχέδιο δέν ἀντικατέστησε τὴν πατρικὴ ἐξουσία μὲ τὴ γονική «ἐξουσία» ἀλλὰ μὲ τὴ γονική μέριμνα, γιατί ἐκεῖνο πού προέχει στίς σχέσεις αὐτῆς τῶν γονέων πρὸς τὰ παιδιά τους δέν εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ δικαίωματος καί τῆς ὠφέλειας τῶν γονέων πού τοὺς προσπορίζει αὐτὸ τὸ δικαίωμα, ἀλλ' ἡ ἔννοια τοῦ καθήκοντος. Σήμερα οἱ γονεῖς ἔχουν μόνον καθήκοντα ἀπέναντι στὰ παιδιά τους.

«Σὲ ξένες νομοθεσίες, σὲ περίπτωση διαφωνίας τῶν συζύγων στήν ἀπὸ κοινοῦ λήψη μιᾶς ἀπόφασης, ἡ ὑπόθεση ἀνατίθεται γιά τὴ λύση τῆς σὲ εἰδικὰ δικαστικά ὄργανα, ὅπως εἶναι τὰ Οἰκογενειοδικεῖα τῆς Αὐστραλίας καί οἱ Ἐπιτροπικοὶ δικαστῆς τῆς Γαλλίας. Ἐπίσης λειτουργοῦν συμβιβαστικῆς ὑπηρεσίας πού δέν ἔχουν χαρακτηριστὴ δικαστικὴ ἀλλὰ ἀπλῶς κοινωνικὴ καί ὅπου οἱ σύζυγοι πού διαφωνοῦν προσφεύγουν γιά μιὰ εἰρηνικὴ ἐπίλυση τῆς διένεξής τους. Τέτοιοι θεσμοὶ θὰ πρέπει σιγὰ - σιγὰ νά εἰσαχθοῦν καί στή χώρα μας, ὥστε νά ἔχουμε λιγότερες διαλυμένες οἰκογένειες μὲ δυστυχισμένα παιδιά. Στὸ μεταξὺ τὸ Σχέδιο Νόμου προβλέπει γιά τὴν ἐπίλυση τῶν συζυγικῶν διαφωνιῶν μιὰ συνοπτικὴ δικαστικὴ διαδικασία, σύντομη καί ταχύτατη, ὅπου τὸ δικαστήριον ἀποφασίζει μὲ γνώμονα πάντοτε τὸ συμφέρον τῶν παιδιῶν.

Ἔτήσια Τακτικὴ Γενικὴ Συνέλευση τοῦ Σ. Δ. Γ.

Στίς 13 Ἰουνίου 1989, καί ὥρα 6.70 μ.μ. ἔγινε ἡ ἐτήσια τακτικὴ Γενικὴ Συνέλευση τῶν μελῶν τοῦ Συνδέσμου γιά τὰ Δικαιώματα τῆς Γυναίκας στήν αἴθουσα τοῦ Συλλόγου Ὑπαλλήλων τῆς Τράπεζας τῆς Ἑλλάδος, Σίνα 16, μὲ θέματα ἡμερησίας διάταξης:

- 1) Ἀνάγνωση καί ἐπικύρωση τῶν πρακτικῶν τῆς ἐτήσιας Γεν. Συνέλευσης 1978.
- 2) Λογοδοσία Διοικητικοῦ Συμβουλίου γιά τὸ ἔτος 1978.
- 3) Ἀπολογισμὸς ἐσόδων καί ἐξόδων γιά τὸ ἔτος 1978.
- 4) Ἐκθεση ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς.
- 5) Ἐκλογή ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς γιά τὸ 1979.
- 6) Ἐκλογή ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς.
- 7) Ἐκλογή 4 νέων μελῶν τοῦ Δ.Σ. σὲ ἀντικατάσταση αὐτῶν πού ἐξέρχονται σύμφωνα μὲ τὸ καταστατικό.

Μετά τὴν ψηφοφορία ἠλέχθησαν τὰ 4 νέα τακτικὰ μέλη: Οἱ κ.κ. Ἀλίκη Γιωτοπούλου - Μαραγκοπούλου, Μαρία Ἡλιοῦ, Σάσα Μόσχου καί Καλλιόπη Πούμπουρα. Ἀναπληρωματικὰ μέλη ἐκλέχθησαν οἱ κ.κ. Δέσποινα Βασιλόγλου - Γεωργουλάκη καί Ἀλίκη Γαλλοπούλου.

Μετά τίς ἀρχαιρεσίες τὸ Δ.Σ. τοῦ Συνδέσμου συνεδρίασε στίς 18 Ἰουνίου καί μετὰ ἀπὸ μυστικὴ ψηφοφορία συγκροτήθηκε σὲ σῶμα μὲ τὴν ἀκόλουθη σύνθεση:

Πρόεδρος: Ἀλ. Γιωτοπούλου - Μαραγκοπούλου
 Α' Ἀντιπρόεδρος: Ἀγγελικὴ Μηνιάτη
 Β' Ἀντιπρόεδρος: Ρένα Λάμψα
 Γεν. Γραμματέας: Σοφία Σταθάτου
 Εἰδικὴ Γραμματέας: Τέρψη Λαμπρινοπούλου
 Μέλη: Μαρία Βάρσου, Μαρία Ἡλιοῦ, Σάσα Μόσχου, Καλλιόπη Πούμπουρα, Ἑλλια Κολοκυθᾶ - Σακελ, λαροπούλου, Γιολάντα Τερέντιο.

Ἡ Ἀλίκη Μπέμπη, ἡ ὁποία ἦταν ἐπὶ πολλὰ χρόνια μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ Γενικὴ Γραμματεὺς του, ἀποχώρησε ἀπὸ τὸ Συμβούλιο γιὰ λόγους φόρ-

του ἐργασίας. Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τῆς ἐκφράζει τὶς θερμὲς εὐχαριστίες του γιὰ τὶς ὑπηρεσίες πού πρόσφερε στὸ Σύνδεσμο.

ΔΙΑΒΗΜΑΤΑ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑΣ

Πρὶν ἀπὸ ἓνα περίπου χρόνο εἴχαμε κάνει ἓνα διάβημα στὸν ὑπουργὸ Οἰκονομικῶν σχετικὰ μὲ τὰ συνταξιοδοτικὰ θέματα γυναικῶν ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων Δημοσίου Δικαίου.

Ὁ κ. ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν στίς 16 Σεπτ. 1978, μὲ τὸ 8509 ἔγγραφό του, μᾶς εἶχε πληροφορήσει ὅτι τὸ αἴτημά μας θὰ τακτοποιοῦταν εὐνοϊκὰ μὲ σχέδιο Νόμου πού εἶχε καταρτίσει καὶ προωθοῦσε τὸ Ὑπουργεῖο Οἰκονομικῶν. Καὶ ἐνῶ τὸ θέμα βιάδιζε πρὸς τὴ λύση του μᾶς πληροφοροῦσαν οἱ ἐνδιαφερόμενες ὅτι ὁ ὑπουργὸς Συντονισμοῦ, κ. Κ. Μητσοτάκης, ἔδωσε ἐντολὴ νὰ μὴν προωθηθεῖ τὸ νομοσχέδιο καὶ νὰ μελετηθεῖ ἐκ νέου ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖο του.

Γι' αὐτὸ καὶ στείλαμε στὸν ὑπουργὸ Συντονισμοῦ τὴν ἀκόλουθη ἐπιστολή:

«Παρ' ὅλο πού πέρασε πολὺς χρόνος ἀπὸ τότε (ἀπὸ τὴν ἡμέρα πού ἔδωσε ἐντολὴ νὰ μελετηθεῖ τὸ θέμα ἀπ' τὸ Ὑπουργεῖο Συντονισμοῦ) καὶ αὐτὴ τὴ στιγμή τακτοποιοῦνται ἄλλα συνταξιοδοτικὰ θέματα στὴ Βουλὴ, ἡ ἀδικία πρὸς μιὰ κατηγορία γυναικῶν, τὴν ὁποία θὰ σᾶς ἐκθέσουμε ἀμέσως, παραμένει ἐκκρεμῆς. Συγκεκριμένα, σύμφωνα μὲ τὴν παρ. 5 τοῦ ἄ. 58 τοῦ Α.Ν. 1854/51 «περὶ ἀπονομῆς πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν συντάξεων» πού ἐπιτρέπουν στοὺς τακτικούς ὑπαλλήλους Ν.Π.Δ.Δ. νὰ παίρνουν συγχρόνως σύνταξη «ἐκ μεταβίβασης» (ἀπὸ τὸν πατέρα ἢ σύζυγο) καὶ μισθό, ὁ δὲ χρόνος τῆς ὑπηρεσίας τους θεωρεῖτο, φυσικά, συντάξιμος.

«Κατὰ τὸ ἄ. 3 τοῦ Ν.Δ. 641/19ῦ0, δὲν ὑπολογίζεται ὡς συντάξιμος ὁ χρόνος ὑπηρεσίας τῶν ὑπαλλήλων αὐτῶν πού ἔπαιρναν συγχρόνως σύνταξη (ἀπὸ μεταβίβαση) καὶ μισθό. Οὔτε τοὺς δόθηκε τὸ δικαίωμα ἐπιλογῆς μεταξὺ σύνταξης δικῆς τους ἢ σύνταξης ἀπὸ μεταβίβαση.

«Ἐτσι οἱ γυναῖκες αὐτές, μετὰ 25ετῆ ὑπηρεσία, κατὰ

τὴ διάρκεια τῆς ὁποίας ἔχουν γίνεи ἀπὸ τὸ μισθό τους ὅλες οἱ κρατήσεις, δὲν θὰ πάρουν καμμιά σύνταξη γιὰ τὴν ἐργασία τους.

«Πιστεύουμε ὅτι ἡ ρύθμιση αὐτὴ οὔτε ἀρκετὴ νομικὴ κάλυψη ἔχει, οὔτε δίκαιη εἶναι. Ὁ Σύνδεσμός μας εἶναι ὑπὲρ τῆς ἰσότητος τῶν φύλων καὶ στὰ συνταξιοδοτικὰ γενικά, εἰδικὰ δὲ καὶ σχετικὰ μὲ τὴ μεταβίβαση τῆς σύνταξης στὰ παιδιά, ἀγόρια ἢ κορίτσια καὶ τὸν ἢ τὴν σύζυγο. Αὐτὸ ὅμως εἶναι θέμα πού ἔχει ἀνάγκη γενικότερης ρύθμισης, πού πάντως α) δὲν θὰ ἔθιγε τὶς ἤδη συνταξιοδοτημένες γυναῖκες ἰδίως ἂν βρίσκονται πάνω ἀπὸ ὀρισμένη ἡλικία, καὶ β) δὲν θὰ καταργοῦσε τὴ σύνταξη τῆς γυναίκας ἀπὸ τὴν προσωπικὴ τῆς ἐργασία.

«Ἡ γενικὴ αὐτὴ ρύθμιση πρέπει νὰ γίνεи ὡς τὸ 1982, σύμφωνα μὲ τὰ ἄρθρα 4 καὶ 116, παρ. 2, τοῦ Συντάγματος. Γι' αὐτὴν ὁ Σύνδεσμός μας σκοπεύει νὰ σᾶς ὑποβάλει ὕστερα ἀπὸ λίγο χρόνο, μελέτη.

«Στὸ μεταξύ, ὅμως, βρίσκουμε σωστὸ ὡς πρὸς τὴ μικρὴ κατηγορία γυναικῶν ὑπαλλήλων γιὰ τὴν ὁποία ἀπευθυνόμαστε σὲ σᾶς, νὰ ἐπανέλθουν τὰ πράγματα στὴν προδικτατορικὴ ρύθμιση, δηλαδὴ στίς διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 1854/1951.

«Ἡ σημερινὴ ρύθμιση εἶναι ἐκτὸς ὁποιοῦδήποτε συνταξιοδοτικοῦ συστήματος: ἐκτὸς τοῦ παλιοῦ, πού προστάτευε ἰδιαίτερα τὶς ἄγαμες ἢ χῆρες, ἐνῶ μὲ τὸ νόμο τῆς δικτατορίας ἢ θέση τους ἔγινε χειρότερη ἀπὸ τὶς ἔγαμες (ἀφοῦ χάνουν τὴ σύνταξη ἀπὸ τὴν ἐργασία τους καὶ καταβάλλουν εἰσφορὲς στὸν ἀέρα) καὶ ἐκτὸς τοῦ συστήματος πού θὰ ὑπαγόρευαν οἱ σύγχρονες ἀντιλήψεις, πού καθιερώνοντας ἰσότητα δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων, πάντως σὲ καμμιά περίπτωση δὲν θὰ ἐπέτρεπαν τὴν ἀφαίρεση ἀπὸ τὴν ἐργαζόμενη γυναῖκα τῆς σύνταξίς της ἀπὸ τὴν προσωπικὴ ἐργασία της.

Τοπικὸ Τμῆμα Λάρισας

Τὸ Τοπικὸ Τμῆμα τοῦ Συνδέσμου μας στὴ Λάρισα ὀργάνωσε στὸ «Περβανίδειο» μὲ μεγάλη ἐπιτυχία μιὰ ἐκθεση ζωγραφικῆς μὲ ἔργα γυναικῶν ἀπὸ τὸ Νομὸ τους.

Στὰ ἐγκαίνια τῆς ἐκθέσεως, πού ἔγιναν στίς 12 Ἰουνίου, ἡ Πρόεδρος τοῦ Σ.Δ.Γ. Λάρισας, κ. Ἀθηνᾶ Βαγενᾶ, ἀναφερόμενη στοὺς στόχους καὶ στὸ περιεχόμενο τῆς

δραστηριότητες του Συνδέσμου . . . δραστηριότητες του Συνδέσμου . . . δραστηριότητες του

έκθεσως είπε μεταξύ άλλων τὰ ἐξῆς:

«Ἡ σημερινή μας ἔκθεση εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα μιᾶς ἔρευνας πὺ ἐκανε ὁ Σύνδεσμος γιὰ τὰ Δικαιώματα τῆς Γυναίκας. Τὰ ἔργα αὐτὰ πὺ ἐκτίθενται ἀπὸ σήμερα καὶ γιὰ 8 ἡμέρες εἶναι ἔργα γυναικῶν τῆς Λάρισας καὶ τῆς περιφέρειᾶς μας καὶ δὲν ἔχουμε κάνει καμιὰ ἐπιλογή. Ἡ ἀνταπόκριση ὑπῆρξε μεγάλη ἀπὸ τὸν γυναικεῖο καλλιτεχνικὸ κόσμο καὶ ἐλπίζουμε νὰ ἐπαναλάβουμε αὐτὴ τὴν ἔκθεση καὶ μὲ ἄλλα εἶδη τέχνης πὺ ἀσχολεῖται ὁ γυναικεῖος κόσμος. Κάνουμε σήμερα μιὰ ἐκδήλωση ἀντίθεσης, μπορεῖ νὰ πεί κανεῖς, στὴν ἀποχαυνωτικὴ κατάσταση πὺ ζοῦνε κάθε μέρα ἐμεῖς οἱ γυναῖκες στὴν ἐπαρχία. Τὴν τέχνη πρέπει νὰ τὴν τονώσουμε, διότι εἶναι κάτι παραπάνω ἀπὸ τὰ ὠραῖα χρώματα ἐνὸς πίνακα, τὴν τέχνη πρέπει νὰ τὴ ζοῦμε γιατί εἶναι κάτι παραπάνω ἀπὸ τὴν ἐπίσκεψη

σὲ μιὰ γκαλερί, τὴν τέχνη τὴ δημιουργοῦμε ἐμεῖς οἱ ἴδιοι καὶ ὄχι μόνο ὁ ζωγράφος. Τελειώνοντας θέλω νὰ τονίσω ὅτι ἡ ἔκθεση αὐτὴ ἐγινε προπαντὸς γιὰ νὰ τιμηθεῖ ἡ γυναίκα τοῦ νομοῦ μας, ἡ ὁποία ἔχει τὴν εὐαισθησία τοῦ ὠραίου μέσα της, καὶ ἀνώτερες συλλήψεις καὶ ἀκόμα γιὰ νὰ γίνουν γνωστὲς καὶ στὸ πλατὺ κοινὸ αὐτὲς τοὺς οἱ δυνατότητες καθὼς καὶ ἡ τέχνη τοὺς...»

Στὴν τοπικὴ ἐφημερίδα γράφτηκαν πολὺ εὐνοϊκὰ σχόλια γιὰ τὴν ἔκθεση αὐτὴ, καὶ μεταξύ ἄλλων:

«...Ἡ ἐργασία πὺ παρουσιάζεται δείχνει ὅτι ἡ γυναίκα παράλληλα μὲ τὶς ἀσχολίες τοῦ σπιτιοῦ, βρίσκει σὲ πολλὲς περιπτώσεις τὴν εὐκαιρία γιὰ λίγη ζωγραφικὴ, μὲ τὰ καλύτερα ἀποτελέσματα καὶ τὰ πιὸ ἐντυπωσιακὰ μπορεῖ νὰ τονισθεῖ...».

**ΕΛΛΗΝΙΔΑ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ**

Ἡ πρώτη γυναίκα στὸν κόσμο πὺ καταλαμβάνει τὴ θέση τοῦ Προέδρου Διεθνούς Διακυβερνητικοῦ Ὁργανισμοῦ εἶναι ἡ κ. Σταυρούλα Κουράκου - Δραγώνα, πὺ ἐκλέχτηκε πρόσφατα πρόεδρος τοῦ Διεθνούς Γραφείου Ἀμπέλου καὶ Οἴνου. Ἡ κ. Κουράκου σπούδασε Χημεῖα στὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν, ὅπου ἔκανε καὶ τὴ διδακτορικὴ τῆς διατριβῆς. Μετεκπαιδεύτηκε στὴ Γαλλία στὸν τομέα τῆς Οἴ-

νολογίας. Εἶναι διευθύντρια τοῦ Ἰνστιτούτου Οἴνου τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, μέλος τῶν Ἐνώσεων Ἑλλήνων καὶ Γάλλων Χημικῶν, μέλος τῆς ἑλληνικῆς ἀντιπροσωπείας στὶς διαπραγματεύσεις μὲ τὴν ΕΟΚ στὰ θέματα Ἀμπέλου καὶ Οἴνου, καὶ τῆς Ἰταλικῆς Ἀκαδημίας Ἀμπέλου καὶ Οἴνου, ἔχει τιμηθεῖ ἀπὸ τὴ Γαλλικὴ κυβέρνηση μὲ τὸ παράσημο γεωργικῆς ἀξίας.

*Εὐχαρίστως ἀνταλλάσσουμε τὸν
ΑΓΩΝΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ
μὲ ἄλλα ὁμοειδῆ περιοδικὰ*

*Δωρεῆς γιὰ τὸ περιοδικό μας
3.000 δραχ. ἀπὸ τὴν κυρία Α. Μαργακοπούλου
1.000 δραχ. ἀπὸ τὴν κυρία Σοφία Σπηλιωτοπούλου
1.000 δραχ. ἀπὸ τὴν Δίδα Σὺλβια Πετροσιᾶν στὴ
μνήμη τοῦ πατέρα της Πέτρου
2.000 δραχ. ἀπὸ τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου
στὴ μνήμη τοῦ τ. βουλευτοῦ Τάσου Κολοκυνθᾶ.*